

ZPrAVODAJ

ÚVODNÍK

1/2026

Vážení a milí čtenáři,

zima nemusí být neaktivním obdobím, naplněným zimním spánkem. V rodinách slyšíme o plánech se zápisy a smysluplných přípravách na další období. V rané péči také neleníme a chystáme pro vás nové aktivity, aktuálně pilotně v Praze. V dalších regionech kolegyně také nezahálají a promýšlejí, co budou moci nabídnout rodinám. Plány jsou zatím na počátku.

V našem Zpravodaji si můžete přečíst o podpoře komunikace, kterou může umocnit právě setkání rodičů, spojené s výrobou konkrétních pomůcek.

Znáte knihu Kam jedeme, tati? Nabízíme malé doporučení.

Kudy vedou cesty k podpoře komunikace, to je někdy nevyzpytatelné; pomoci může i žabák. Inspiraci přináší příběh z rodiny.

Aktivity pro třídění pojmů mohou být zábavné, přinášíme tip – kde co jezdí?

V zimě bývá náročné s dětmi ve městě najít prima místo. „Kam s nimi?“ Třeba do solné jeskyně...

V představování kolegyně pokračujeme a ze Středočeského kraje se posouváme do Prahy za poradkyní Kateřinou Štinglovou. Možná se o ní dočtete, co ještě nevíte.

Inspirativní a pohodové čtení přeje

*Alice Pexiederová, poradkyně
a redaktorka Zpravodaje*

PŘEDSTAVENÍ ČLENŮ TÝMU

- [KATEŘINA ŠTINGLOVÁ](#) (STR. 3)

PŘEČETLI JSME, VIDĚLI JSME

- [KAM JEDEME, TATI](#) (STR. 6)

POMŮCKY V PRAXI

- [POMŮCKY PRO DOMLOUVÁNÍ SE ANEB AAK V PRAXI](#) (STR. 7)

SAMODOMO

- [KDE TO JEZDÍ?](#) (STR. 10)

ZKUŠENOSTI Z RODIN

- [ŽABÁK, HONZÍKŮV PRŮVODCE NAŠÍM SVĚTEM](#) (STR. 11)
- [KAM S DĚTMI V ZIMĚ?](#) (STR. 12)

[KONTAKTY](#) (STR. 13)

KATEŘINA ŠTINGLOVÁ

Kateřina Štinglová je mezi poradkyněmi jedinečná přinejmenším nadvakrát: jednak tím, že před jménem má titul PhDr., který prozrazuje pravděpodobnost jiného než pedagogického vzdělání, a také tím, že nastoupila do rané péče dvakrát, a to pokaždé v jiné roli.

Na to a i na další se v následujícím rozhovoru ptá a štafetu představovací dává dál Alena Kunová.

Kateřino, v jakém oboru jsi získala doktorát z filosofie a kudy se potom ubíral tvůj profesní vývoj?

Jééé, to jsi mne, Aleno, docela překvapila, že se ptáš na toto. Je příjemné si trochu zavzpomínat a vrátit se do doby, kdy jsem studovala bohemistiku na FF UK. Byly to moc inspirativní časy, na fakultě vyučovalo mnoho zajímavých osobností, jako například Jaroslava Janáčková, Jiří Brabec, Ivan Binar, Miroslav Červenka, Jiří Holý a mnoho dalších výjimečných lidí. Filosofii například ještě přednášel Milan Machovec, ke kterému jsme chodili skládat zkoušku domů do bytu. Byla to docela legrace. V té době to byl už starý pán, bydlel v malém bytě s podnájemnicí v našem věku. Na zkoušku – asi kvůli úspoře času – si vždycky pozval co nejvíc studentů. Tak se běžně v jeho domě stávalo, že na chodbě, protože se do bytu vešel jen jeden student, seděli mladí „filosofové“ na schodech, rokovali, pokuřovali a hlavně čekali a čekali... Byl to takový zkouškový happening. Ale to je jen ta-

ková letmá odbočka. Abych se ale vrátila k tvé otázce – rigorózní zkoušku mám z literární historie. Celé studium jsem byla trochu rozpolcena – velice mne bavila literatura, literární historie a teorie. A literatuře jsem se profesně chtěla dále věnovat. Ale zároveň mě přitahovala jazykověda, přemýšlení o hranicích jazyka, komunikace. Hodně zásadní pro mne bylo, že během mého studia na katedře českého jazyka vznikl nový obor Čeština v komunikaci neslyšících, který prosazovala a vybojovala prof. Alena Macurová. Do studia se přihlásilo mnoho studentů a mezi nimi také studenti neslyšící a nedoslýchaví, některé předměty vyučovali neslyšící pedagogové, což bylo tenkrát průlomové. Alena Macurová s několika svými kolegyněmi a kolegy budovala nový obor, na akademické půdě se začal studovat český znakový jazyk, jak jeho fungování, používání, tak jeho struktura, a vytvořilo se zde prostředí, které měnilo stávající paradigma vnímání lidí neslyšících a nedoslýchavých v rámci slyšící většiny. V Praze v té době už fungoval PIPAN, který nabízel kurzy znakového jazyka, aktivně fungoval také Klub neslyšících, postupně vznikla také raná péče TamTam. Díky tomu všemu se dostával český znakový jazyk do více a více oblastí života většinové společnosti. Dnes už u každých zpráv vidíme tlumočení do znakového jazyka, to tenkrát bylo ještě nemyslitelné. Já jsem té době studovala Češtinu v komunikaci neslyšících jakožto tzv. mezioborový doplněk (což byl takový dobový

relikt, který postupně zanikl, ale který měl studentům umožnit průniky některých oborů), navštěvovala jsem semináře a přednášky v rámci tohoto nového oboru. Bylo to velice zajímavé a podnětné období hledání nových směrů, vyšlapávání nových cest, rozšiřování kontextů přemýšlení o jazyce a komunikaci. Možná již tenkrát se ve mně usadil zájem o možnosti rozvoje a podpory komunikace jako takové.

Jak se to stalo, že jsi do rané péče nastoupila dvakrát? V jaké roli prvně, v jaké podruhé?

V době, kdy jsem do rané péče přišla poprvé, jsem měla za sebou zkušenosti z kulturní oblasti – pracovala jsem dlouhou dobu v muzeu, poté jsem spolupracovala na různých kulturních projektech. I když jsem se zabývala moc zajímavými historickými tématy, v té době jsem cítila, že mne to táhne k práci v sociální oblasti. Tam jsem tušila, že mohu hledat hlubší smysl a přesah. Protože mé vzdělání neumožňovalo, abych rovnou přešla do přímé práce s klienty, hledala jsem nějaké projektové možnosti. V té době moje kamarádka Saša pracovala v rané péči, často mi o své práci vyprávěla a hodně také oceňovala skvělý tým, ve kterém pracuje. Raná péče se tak ke mně dostala svými cestami. A tak se stalo, že když raná péče hledala někoho pro projekt zaměřený na zvýšení informovanosti o službě, tak jsem se přihlásila a začala v rané péči pracovat. Přišla jsem do neuvěřitelně zajímavého a smysluplného prostředí, kde mi ještě více začalo docházet, že nejen práce v sociální oblasti, ale především práce s klienty, zde konkrétně s rodinami, které se ocitly v nelehké situaci, je to, co má pro mne velký smysl a přesah. V rané péči se mi tak líbilo, že jsem se rozhodla dostudovat potřebné vzdělání, abych se i já mohla stát poradkyní rané péče. A tak začala moje další cesta. Po skončení projektu jsem v rané péči pokračovala jako vedoucí služby a začala přitom dálkově studovat. Bylo podnětné a důležité moci zajišťovat vše potřebné pro práci poradkyň, být s poradkyněmi v každodenním kontaktu a moci řešit i rozvojové směřování rané péče jako takové. Co mi však velice chybělo, byl bližší kontakt s klientskými rodinami. Agenda vedoucí mi zabrala veškerou kapacitu a energii, na větší přiblížení ke klientské práci jsem již neměla dech. Začala jsem cítit, že trochu ztrácím svůj sen... A proto jsem se v jisté chvíli rozhodla, že pokud chci studium dokončit a přiblížit se k práci s klienty, pak si budu muset vybrat. Po těžkém rozhodování jsem nakonec z rané péče a milovaného týmu odešla. A utěšo-

vala jsem se myšlenkou, že se třeba přece jen jednou opravdu k vysněné práci poradkyně vrátím.

Proč tě to do rané péče táhlo podruhé, do poradenské role?

Po odchodu z rané péče jsem dokončila magisterské studium sociální pedagogiky a pracovala jsem v rámci doprovodné organizace pěstounských rodin s biologickými rodinami dětí v pěstounské péči. Práce to byla velice zajímavá a různorodá, byla pro mne velkou zkušeností. V myšlenkách jsem se však čím dál více vracela k počátkům své cesty a k počátku svého snu o práci poradkyně rané péče. A jednoho dne jsem si řekla, že sny má člověk žít, nejen si je představovat. A podařilo se mi vrátit se do rané péče v roli poradkyně.

Co tě na poradenské práci nejvíc zajímá, co tě těší, co ti přijde nejtěžší?

Nejvíce mne baví jedinečnost každého dítěte a každé rodiny, do které docházím. Ta nekonečná pestrost a rozmanitost života mne fascinuje. Je pro mne obohacující se potkávat s tolika rodiči, kteří navzdory nelehké a často komplikované situaci chtějí hledat další možnosti, jak své děti podporovat, rozvíjet a znovu najít ztracenou rodinnou rovnováhu i rodičovskou intuici, kterou na chvíli překryly obavy a nejistota. Velmi mne mrzí, že naše klientské rodiny často musí bojovat za úplně základní práva svých dětí – často od práva na dostupnost (a včasnost) některých lékařských vyšetření, bohužel i na ranou péči musí rodiny čekat, na adekvátní terapeutickou podporu, která není nabídkou pokryta ani ve zlomku, navíc je většina služeb mimo dosah zdravotního pojištění, takže rodiny musí také často řešit finanční zajištění nákladné péče, po práva na relevantní vzdělávání dětí. Náročné je pro mne také to, když vidím, jak si musí většina našich rodin prokletit vlastní cestu nejen systémem, ale také často nepochopením okolí i někdy svých nejbližších.

Vím o tobě, že ses pustila do výcviku systemické terapie. Je možné prvky systemiky použít při práci v rodinách?

Systemické přemýšlení se v sociální práci docela usadilo, a to nejen kvůli zásadní knize Ivana Úlehly Umění pomáhat. Můžeme jej však zahlédnout i v mnoha oblastech rané péče – třeba hned ve vlastním zaměření služby, která je určena pro celou rodinu. Principy rané péče jsou také vlastně systemické

ať jde o partnerskou spolupráci s klientskými rodinami, respekt k tomu, jak to ta která rodina má a chce mít, přes hledání užitečnosti a přínosu rané péče pro konkrétní rodinu. Dalším momentem, se kterým se raná péče se systemickými myšlenkami potkává, je myšlenka změny – již i často tím, že za rodinou přijdeme domů, tak přineseme do rodinného systému něco nového, způsobí to nějakou malou změnu, která pak třeba pomůže něčemu dalšímu. Dále jako poradkyně pracujeme s předpokladem, že neexistuje jedna jediná cesta, kterou můžeme rodinám „poradit“, ale společně s rodinou vždy hledáme její unikátní cestu v konkrétní situaci. Systemika je tedy jednoduše všude tam, kde společně s rodinami hledáme, co od rané péče potřebují a co si přejí, v jakých oblastech chtějí dítě podpořit, ale také v tom, že pomáháme hledat rodinám takové možnosti, které jim umožní být rodinou, jakou chtějí a mohou být. Dále je to například naše zaměření na to, co se již rodinám daří, hledáme i malé krůčky, které mohou následně způsobit větší změny. A v neposlední řadě, že i přes častou náročnost rodinné situace se snažíme vidět více možností a cest, které v dané chvíli rodina třeba jen nevidí či nemůže vidět. Tak to je jen několik málo střípků, ze kterých je utkána raná péče a které nám pomáhají ranou péči šít na míru té které rodině.

Vím, že jsi milovnice kultury a dobré kávy. Měla bys pro nás z obou oblastí nějaké tipy?

Kde začít? Kromě dobré kávy, kterou si velice ráda dávám všude tam, kde mají kávu „italského“ typu, tedy pěkně silně (tmavě) praženou, ale jak moje klientské rodiny vědí, moc ráda s nimi piju jakou-

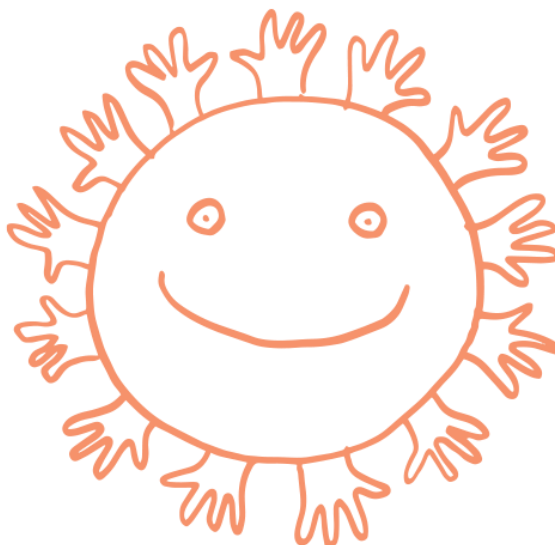
koliv kávu při našich setkáních. Ale ty chceš tipy, že...Je zima, tak přidám jeden tip na horskou pražírnu ve Vysokém nad Jizerou, kde si z velké nabídky vyberou i ti, kdož mají rádi kávu „neitalskou“. V Praze mohu doporučit pražírnu v Holešovicích, když jdete okolo, vždy můžete odejít s balením vynikající kávy. A co se týče dobré „italské“ kávy, je možné si ji vychutnat třeba ve zmrzlinárně v Kamenické ulici. Ale pokud byste chtěli zažít opravdu neobyčejný zážitek, jděte na kafičko a zákusek do kavárny Alchymista, hlavně v létě budete okouzleni, kde jste se v Praze ocitli.

Co se týče kulturního života, v Praze je opravdu z čeho vybírat. Když zůstanu pouze na Praze 7, úžasným místem je DOX, zde si každý může najít svůj kousek inspirace... Pro celou rodinu je také Bio Oko se širokou nabídkou filmů, workshopů, dopoledními projekcemi pro rodiče s dětmi, dětskými projekcemi, ale také specialitkou kina naslepo. Na Praze 7 oceňuji také Vilu Štvanici, kde lze vidět mnohá zajímavá představení. A za nejen studentskou tvorbou je fajn vyrazit do Alfreda ve Dvoře.

A na závěr přidám ještě tip na divadelní bonbonek londýnského divadla, jehož záznam bylo možné zhlédnout v kinech. Představení Váňa – adaptace Čechovovy hry Strýček Váňa od Simona Stephense, kterou režíroval Sam Yates a ve které všechny postavy s velkou grácií, umem, ale také jemností i lehkostí ztvárnil Andrew Scott, je opravdu výjimečným zážitkem.

Děkujeme za milé povídání,

Alena Kunová, poradkyně rané péče

KAM JEDEME, TATI

Jean-Louis Fournier, Computer Press, 2009

Proč píšeme zrovna o takové knize?

Svého času sklídila kontroverzní posudky, i když získala významnou cenu výhradně ženské poroty – Prix Femina 2008. A to je možná právě signál, který naznačuje, s jakou citlivostí a znalostí vůči tématu, tedy vlastnímu životu s dětmi s postižením, autor přistupuje.

Nevím, jak na koho čtení knihy působí. Usuzuju, že může být solí do otevřených ran, ale současně i hojivým balzámem a konejšivou náručí. Možná je potřeba trochu odvahy; začít číst, vyčkávat, co četba přinese. Slzy určitě - a s nimi může odejít, ale třeba i přijít spousta bolesti. Humor a nadhled každopádně, neuškodí nikdy, polehounku nám může ukázat možnost také svůj životní příběh malinko odlehčit. Taky si při jednotlivých mikrocénách můžete pomyslet: tak to je přesné, měli jsme to stejně, tohle

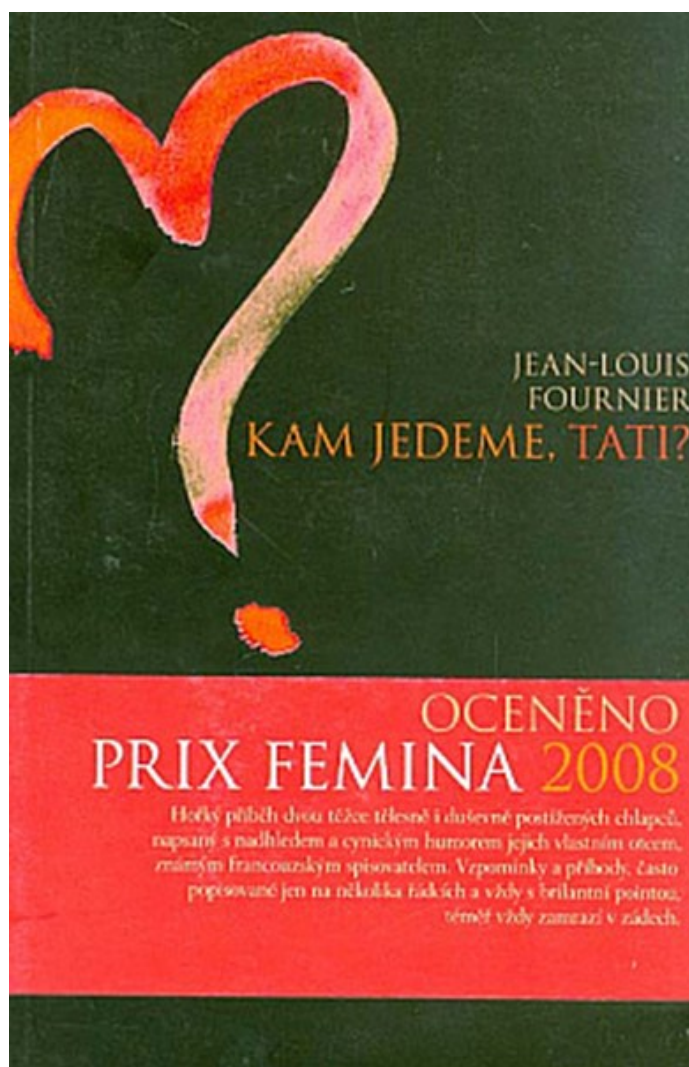
náš syn/dcera taky dělá, nebo - tohle jsem si taky pomyslel/a, jen jsem to nikdy neřekl/a nahlas, natož aby mě to napadlo (si) napsat, nebo: tohle nám přátelé taky říkali, nebo takhle se k nám taky chovají lidi na ulici...

Myslím, že rezonovat s vámi může mnoho témat, a právě proto zde tuto knihu zmiňujeme.

Je psaná bez obalu a hluboce lidsky.

Pokud byste ji chtěli otevřít a ochutnat, máme ji v naší knihovně na půjčení.

Alice Pexiederová, poradkyně rané péče

POMŮCKY PRO DOMLOUVÁNÍ SE ANEB AAK V PRAXI

Pracujeme s rodinami, kde je komunikace „v procesu“, neprobíhá vždy běžným způsobem.

S rodiči se hodně věnujeme tématům, jak děti v domlouvání podpořit, a hledáme společně vhodné materiály a i situace, kdy a jak je vyzkoušet.

Mluvíme společně o způsobech podpory komunikace, o předřečovém období, o pomůckách, které v tom mohou pomoci, tedy o vizuální podpoře, gestech a řeči jako takové.

Rády bychom se nyní věnovaly vizuální podpoře komunikace.

Někdy rodiče využívají vlastní fotky zcela intuitivně, třeba v mobilu, ukazují je dětem při cestách na známá místa či za rodinou, příbuznými. To je skvělý začátek.

Jindy se stane, že rodiče na doporučení (např. na facebookové skupině) pořídí již předpřipravený nebo úplně hotový materiál, krásně vypadající, s obrovskou slovní zásobou. Ten pak často zůstává odložen, protože chybí pojítka mezi obrázky a reálnými situacemi, které právě jejich děti zažívají, a obsahují příliš velkou míru abstrakce v zobrazení.

Všímáme si, že od pořízení pomůcek (případně od jejich vlastnoručního vytvoření) k prvnímu kroku v jejich skutečném využívání je potřeba velké odhodlání ...

Neumíme nikomu z vás nabídnout jedno jediné řešení, jak na to. Návod, který by byl platný pro všechny. Je potřeba hledat individuální řešení na míru. A k tomu jsou tady pro vás také poradkyně rané péče.

Na začátek je důležité promyslet si, kdy takovou pomůcku můžeme využít, o čem **potřebujeme s dítětem komunikovat?**

Zároveň, **co je pro dítě zajímavé, co potřebuje ono samo?**

A také, potřebuju to používat dennodenně, pravidelně; jakou **formu** tedy zvolit?

Musíme také počítat s tím, že začneme a teprve později se ukáže, zda je to vhodný způsob nebo zda musíme něco změnit. Nedá se vše vymyslet dopředu, ale je potřeba „skočit do vody“ a něco vyzkoušet, co nás pak nasměruje dál. Poradkyně vám mohou nabídnout pomocnou ruku, nebudete v tom sami.

Proč je fajn mít vlastní pomůcky

Naše zkušenost jednoznačně ukazuje výhody vlastních, na míru vytvořených pomůcek. Bohužel se stává, že prefabrikované krásné pomůcky se líbí nám dospělým, ale dětem nic neříkají, jsou vytvářeny s obecnou mírou porozumění, což může být zavádějící. Je potřeba pomůcky volit vždy podle vývojové úrovně dítěte, jeho pochopení zobrazeného: jiné obrázky potřebuje dvouleté dítě a jiné předškolák po zápisu do školy.

Jaké pomůcky kdy

Uvedeme pár příkladů:

Cíle cest

Pomohou např. v situaci, kdy je dítě neklidné při cestování, během cesty pláče, vzteká se, musí sedět jen v kočárku,...

Často stačí malá pomoc:

1. Pořídít fotku **člověka, za kterým jedeme** (babičky, logopedky,...)
2. Pořídít fotku **místa, kam jedeme** (ordinace logopedky, dům babičky nebo vstupní branku, dveře,...)
3. Pořídít fotku **čím pojedeme** (autobusem, tramvají,...)

Tyto obrázky (jeden z nich nebo všechny – záleží na potřebách, preferencích a porozumění dítěte) můžeme dítěti před cestou ukázat, mít je s sebou po ruce a průběžně je ukazovat. Někdy si děti chtějí samy nosit fotku, za kým nebo kam jedou.

Zážitkový deník

Chystáte se začlenit dítě do školky a bojíte se, že vám nic nesdělí, nedozvíte se, co se tam děje, nebudete vědět, s kým si rádo hraje,... a fotky, které paní učitelka posílá jednou týdně pro každodenní komunikaci, stačit nebudou.

Výhodou je začít si vést deník ještě před školkou. Každý den si můžete fotit nebo kreslit, co zažíváte: jdeme na hřiště a syna baví točit se na kolotoči, jeli jsme k babičce a babička má nového pejska, který hodně štěká, byli jsme u tety a ta upekla muffiny, byly čokoládové, šli jsme krmit kachny,...

Ve školce pak můžete fotky ukázat a požádat je, aby asistentka nebo učitelka během dne také zaznamenala konkrétní situace, které dítě zažilo:

Ráno si Pepíček hrál s autodráhou, na zahradě se honil s Tondou a po výtvarce byl celý od barvy,...

V pondělním ranním kruhu určitě paní učitelky ocení, když budou mít od vás nápovědu pomocí fotografií, co jste dělali o víkendu - a vy odpoledne budete vděční, když uvidíte, proč má vaše dítě na sobě jiné tričko.

Když přijede na návštěvu babička, může si s vnoučkem, který ještě nemluví, prohlížet fotky/obrázky a dozvědět se, co zažil během posledních dní, komentovat, ptát se.

Obrázky a fotky pro výběr činnosti

Využít jdou například, když dítě má oblíbené pohádky a rádo si je přepíná samo, vybírá velmi dlouho v ikonách na YouTube. Někdy se děti dostanou až k pohádkám, o které nestojí, a nemohou najít tu svou nebo jen překlíkávají. ...Trochu bezcílně.

Hodí se pořídit fotky oblíbených pohádek, ze kterých děti necháme vybrat ještě předtím, než se zapne TV nebo počítač/tablet. Ušetří nám to mnoho energie a času. Včas předem víme, co se pustí. Repertoár bude potřeba průběžně obměňovat podle aktuální oblíbenosti.

Režim dne

Během dne vzniká opakovaně nepohoda, dítě se vzteká, když se má někam vypravit, když přijdete s návrhem, odmítá ho, nestíháte včas odcházet, musíte některé naplánované aktivity rušit a vše vás stojí moc energie.

Osvědčuje se vytvořit si režim dne s fotkami nebo s obrázky aktivit. Nejprve třeba na půl den, den, pro starší děti třeba i na celý týden, včetně sobot a nedělí.

Realizované aktivity jdou zakrývat nebo sundávat podle potřeby a podle toho, co vám bude vyhovovat.

Kdo vám s tím pomůže

Toto jsou témata, která s vámi mohou rezonovat. Možná se ještě potřebujete ujistit, jaký postup nebo pomůcky by mohly pomoci přímo vám. Nebo hledáte, jak výrobu technicky pojmout, jak to udělat, čím atd.

S tím vším vám ráda pomůže vaše poradkyně. Nyní nabízíme také pilotně v Praze komorní setkání rodičů s poradkyněmi přímo s výrobou konkrétních pomůcek na podporu komunikace.

Těšíme se na společné přemýšlení a vyrábění,

*Vlasta Spilková a Alice Pexiederová,
poradkyně rané péče*

KDE TO JEZDÍ? ... aktivita pro zvědavé děti

Máte doma dítě, které má rádo dopravní prostředky všeho druhu? Určitě znáte a možná i používáte různé aktivity, jak toto oblíbené téma propojit i s dalšími rozvojovými činnostmi (např. hledání stejného stínu k obrázku dopravního prostředku, hledání dvojic podle druhu dopravního prostředku nebo kreslení dráhy, kudy jede/letí...)

Máme další tip, byť se jedná také o klasickou přiřazovací aktivitu, ale můžeme si ji doma trochu vylepšit a nezůstat jen u vytištěného pracovního listu.

Aktivita pomůže dětem lépe rozeznávat druh dopravního prostředku podle kategorií (prostředí / krajiny), kde se s ním setkáváme.

Postup:

- Připravíme 2, 3 nebo 4 prostředí (podle úrovně obtížnosti) → vybíráme z kategorií: **Země - silnice / Země - koleje / Voda / Vzduch - nebe.**

Kategorie volíme podle toho, co chceme procvičovat, můžeme postupně přidávat na obtížnosti

- Potřebujeme 4 stejné krabičky, misky nebo kartony, kde budeme tvořit dané prostředí (tedy pro vodu, nebe, silnici, koleje) a zkusíme vymyslet, jak tato prostředí ztvárníme, co vše můžeme k vyrábění najít doma nebo jednoduše koupit. Kreativité se meze nekladou.

Co lze použít: barvy, barevné papíry, látky, vata, provázek, vlna, drát, špejle, špachtle, gumový papír, písek, hobliny, piliny, seno, mušle, kamínky, bublinková fólie, modelína...

- Nakonec potřebujeme najít obrázky s konkrétními dopravními prostředky, které budou pasovat do jednotlivých kategorií. Ty můžeme namalovat, vytisknout a třeba zalaminovat. Počet a druh volíme opět podle obtížnosti. Pokud chceme docílit konkrétnější formy hry, můžeme použít reálné předměty (hračky) jako malá autíčka, letadla, mašinky, lodičky apod.

Aktivitu hrajeme s dítětem nebo ji pak dítě může opakovat samo. Hru můžeme vylepšit i pohybovou částí, kdy kartičky (dopravní prostředky) je potřeba nejprve odněkud nanosit (nebo najít) a pak vybrat kategorii umístění. Cestou můžeme my nebo dítě samo vydávat zvuky dopravních prostředků, a tím trénovat řečovou, sluchovou oblast. Nebo naopak dělá-

me zvuk a dítě hledá danou kartičku. Stejně tak můžeme pokládat otázky, které se vztahují k dané kartičce, nebo cíleně doplnit: "Jezdíš rád autobusem?", "Traktor jezdí po silnici, ale hlavně pracuje na poli."

Co touto aktivitou u dětí rozvíjíme?

- chápání světa kolem sebe
- rozšiřování slovní zásoby (aktivní i pasivní)
- trénink logického myšlení
- rozvoj předmatematických představ (třídění prvků)
- cvičení hrubé motoriky (při zařazení pohybových prvků)
- cvičení jemné motoriky (manipulace s kartičkami, ohmatávání prostředí)
- sluchové a zrakové rozlišování (hledání kartičky mezi ostatními, hledání kartičky dle zvuku)

Eva Legnerová, poradkyně rané péče

ŽABÁK, HONZÍKŮV PRŮVODCE NAŠÍM SVĚTEM

Honzík je už několik let školákem; má rád vesmír a čísla - dokáže například dlouhou dobu strávit psaním odmocnin. Je hodně uzavřený ve svém světě, někdy je pro něj náročné zvládnout nové nebo nepřehledné situace, nechá se snadno přehltnout zvuky i dalšími podněty z okolí. V bezpečí se cítí hlavně tam, kde to dobře zná, a s lidmi, kterým důvěřuje. Nemluví a až donedávna se zdálo, že ani nemá potřebu se s okolím domlouvat. Ale právě to se začalo měnit díky žabákovvi.

Žabák se k Honzíkovi dostal krátce před Vánoci. Šitou a malovanou postavičku mu koupila maminka na vánočních trzích; říká, že sama neví, co ji to napadlo, Honzík nikdy o podobné hračky zájem nejevil. Ale zalíbil se jí výrazný barevný obličej, a tak to prostě zkusila a Honzíkovi žabáka přinesla. Že by zapracovala maminkovská intuice?

A stalo se něco, co nikdo nečekal. Jakmile Honzík žabáka dostal, rozzářil se, jakoby se potkal se svým starým dobrým známým. Žabák se okamžitě stal jeho kamarádem a věrným průvodcem. Začal ho nosit po domě, všechno mu ukazoval a seznamoval ho se

svým životem. Žabák se stal jeho nejvěrnějším kamarádem, dnes už dokonce začíná postupně jeho prostřednictvím komunikovat se svým okolím. Díky němu např. rodiče poprvé zažili, že jim byl schopný sdělit, že ho něco bolí - opakovaně ukazoval do žabákových úst. A skutečně, Honzíka bolel zub!

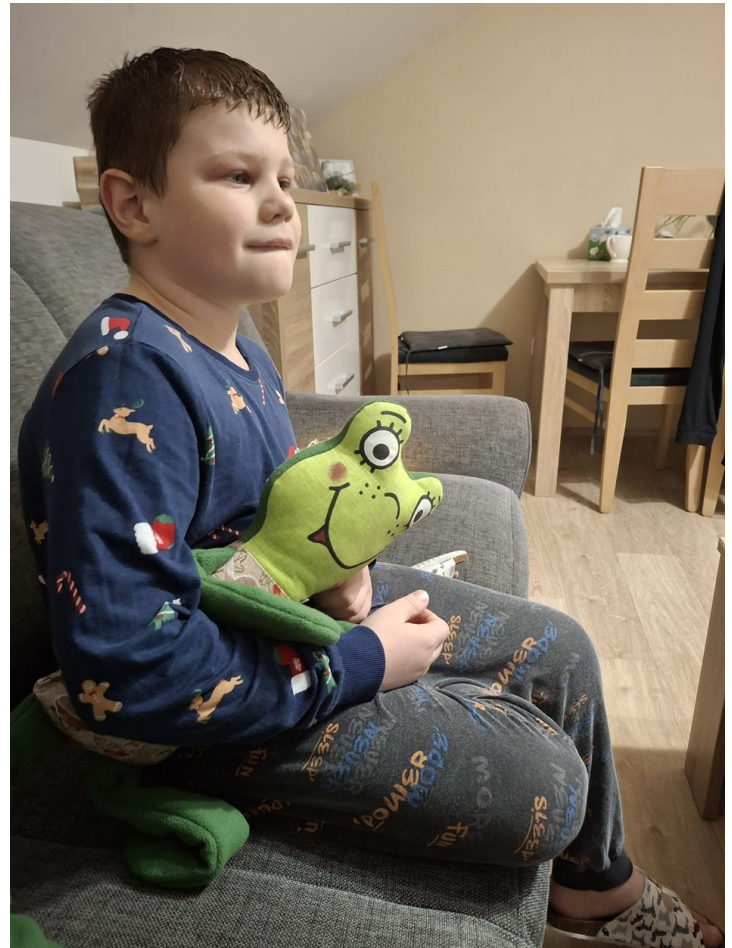
Rodiče zkušenost povzbudila do té míry, že k žabákovi přibyl ještě netopýr, ze kterého se stal kamarád na spaní. Obě postavičky už k Honzíkovi patří; uvidíme, k čemu dalšímu mu ještě pomůžou.

Co dodat na závěr?

Cesty ke komunikaci můžou být někdy velmi originální a neočekávané. Takže nevzdávejme to! Zkoušejme pořád a pořád nové věci, nikdy nevíme, co zabere!

*Vyprávění Honzíkovi maminky Pavlíny zaznamenala
Pavla Foster Skalová, poradkyně rané péče*

Autorkou žabáka je [Šárka Rajtmajerová](#)

KAM S DĚTMI V ZIMĚ?

Trávení času mimo domov v zimních měsících s malými dětmi je vždycky trochu oříšek. Jednou ze zajímavých možností, která má údajně i blahodárné účinky na zdraví, je pobyt v solné jeskyni. Udává se, že díky pravidelným návštěvám dochází ke zlepšení respiračních potíží, kožních onemocnění, rychlejší rekonvalescenci z rýmy a nachlazení a posílení imunity.

Na pražských Vinohradech se nachází místo, které se specializuje na dětské návštěvníky a kromě solné terapie nabízí i malou herničku a možnost posedět u kávy nebo drobného občerstvení.

Podnik s názvem [Kidzbay](#) sídlí v ulici Máchova poblíž Náměstí Míru. Nejde o typickou solnou jeskyni, naopak místnost pro solnou terapii působí spíše jako pláž. Děti zde mají k dispozici velké množství kyblíčků, lopatek či báboviček, které znají z písčoviště, skluzavku pro větší i menší a další hračky, které jim pobyt zpřijemňují. Délka jedné terapie je 45 minut a měří se pomocí přesýpacích hodin, které si děti mohou u vstupu vybrat.

Nevýhodou je vyšší cena solné terapie i občerstvení. Za pobyt v herničce/kavárně se nic neplatí.

Jít s dětmi inhalovat sůl je možné i v jiných částech Prahy. Některé běžné solné jeskyně nabízejí i hodiny vyhrazené rodičům s dětmi - například v Letňanech, u Polikliniky Zahradní Město nebo na Jižním Městě poblíž Opatova. Zde je pouze třeba počítat s menším zázemím pro děti - v jeskyni je k dispozici různé náčiní na hry se solí, ale osvětlení je zpravidla tlumenější a jeskyně menší, WC nebývá uzpůsobené pro dětské návštěvníky a chybí přidružená hernička s kavárnou, kde je možné si následně pohrát. Finančně je ovšem návštěva těchto provozoven mnohem výhodnější a někdy se dá najít i přátelská kavárna s dětským koutkem poblíž (například Press Café v Letňanech, které je pár metrů od místní solné jeskyně).

Ať už trávíte zimu ve městě jakkoli, přeji hlavně zdraví a co nejméně rýmy, kašle a bacilů!

Anna Musilová

Copyright © březen 2026 Raná péče Diakonie
All rights reserved.

Redakční práce: Alice Pexiederová
Jazkové korektury: PaedDr. Jana Vachulová
Sazba: Lucie Černíková
Ilustrace s ručičkami: Martin Rybář
Autorka postavičky z titulní stránky: Galina Miklínová

Pracoviště Rané péče Diakonie:

Machatého 683/10, Praha 5
Domažlická 1159/9, Praha 3
Vídeňská 9, Klatovy
Pod Tratí 232, Teplice

Kontakt:

tel: 235 518 392
e-mail: info@rana-pece.cz
www.rana-pece.cz
www.facebook.com/RanaPeceDiakonie
www.instagram.com/rana_pece_diakonie

Jsme součástí **Diakonie ČCE - Střediska celostátních programů a služeb**

Čajkovského 1640/8
130 00 Praha 3
www.scps.diakonie.cz

Ředitel: David Michal

Jsme členy **ASOCIACE RANÉ PÉČE
ČESKÉ REPUBLIKY**

Vedoucí rané péče:
Mgr. Anna Slováčková

Koordinátorka:
Petra Dušánková

Poradkyně rané péče:
Mgr. Barbora Jiráková
Mgr. Alena Kunová
Mgr. Pavla Foster Skalová
Mgr. Veronika Strenková
Bc. Alice Pexiederová
Bc. Monika Menclová, DiS.
Mgr. Alexandra Chomiszaková
Mgr. Vlasta Spilková
Mgr. Eva Vedralová
PhDr. Kateřina Štinglová
Bc. Jana Javorská
Mgr. Radka Pochobradská
Mgr. Silvie Rážová, DiS.
Mgr. Pavla Těhníková
Bc. Olga Cudlínová
Mgr. Valentýna Novotná
Mgr. Eva Legnerová
Mgr. Anna Bláhová
PhDr. Jana Pešková, Ph.D.
Bc. Barbora Kremlová (na RD)
Mgr. Kateřina Cingl (na RD)
Mgr. Andrea Šírová, DiS. (na RD)
Mgr. Anna Opatrná (na RD)

Sociálně právní poradenství:
Mgr. Lucie Černíková

Děkujeme **všem statečným přispěvatelům** za
chuť se s námi podělit o své zkušenosti.

**NEMÁTE-LI ZÁJEM ZPRAVODAJ DOSTÁVAT, NAPIŠTE PROSÍM VÁŠ POŽADAVEK
NA INFO@RANA-PECE.CZ.**